Nógrádi Gábor

A DEMOKRÁCIA DIKTATÚRÁJA

Karácsony Benő magyar íróról (Gyulafehérvár, 1888 - Auschwitz, 1944) Magyarországon egy parkot neveztek el, amelyet a Google térképkeresőn úgy lehet megtalálni, hogy: *Kutyafuttató Karácsony Benő emlékpark*. Ugyanezen a térképen megtalálható a Karácsony Benő emlékmű is, amely a fotó szerint valahol az emlékparkban áll.

Wass Albert magyar íróról (Válaszút, 1908 – Florida, 1998) a Google térkép szerint öt utcát, teret, öt emlékparkot neveztek el, és négy szobrot említ a forrás. (Valójában több, mint ötven Wass Albert szobor, illetve emlékhely van Magyarországon.)

Ha a demokrácia jegyében a pártokra szavazó többség választhat populista kormányt, miért ne választhatná a kultúra trónusára is azt, akit akar? Például Wass Albertet Karácsony Benő helyett. Vagy bárkit, bárki és bármit, bármi ellenében? Ki határozhatja meg, miben dönthet a többség és miben nem? És miért ebben igen, abban nem? Az ország jövőjét meghatározó pártokban igen, irodalomban, zenében, kábítószerfogyasztásban, gyereknevelési szokásokban nem? Itt valami ellentmondás van.

A többség mindenben döntő szavának elfogadása ellentmond az emberiség létének, túlélésének. Az evolúciónak.

A többség – csak hogy néhány hányaveti példát említsünk – nem tisztelte a magántulajdont a magyar állam korai szakaszában. Ha László király ezt büntetés nélkül hagyta volna, mert „a többség erre szavaz”, jó döntésnek neveznénk? Ugorjunk! A többség a zsidók társadalomból való eltüntetése mellett „szavazott” a 20. század első felében Magyarországon. Ez a vélemény elfogadható volt? Ad absurdum, a legtöbb ember, ha megkérdezték volna, hogy akar-e iskolába járni, vagy inkább lógni akar, az utóbbi lehetőségre szavazott volna. Ezt tudva az adott kormányzatnak el kellett volna fogadni az oktatás megszüntetését? Ha a többség Wass Albertet olvassa és nem Karácsony Benőt, akkor Wass Albert a magyar irodalom csúcsa?

Emeljük a tétet.

Ha a többség egy populista pártra szavaz, amely esetleg kivezeti az országot Európából, majd történelmi gyakorlat szerint háborúba sodorja, akkor az a demokrácia győzelme?

Nem tudom. Nagyon nehéz a kételyeimre válaszolnom, mert népművelőként, íróként, tanítóként egész életemben a felnőtt ember saját maga által kedvelt, igényelt, fogyasztott kultúrájának jogáért tettem, amit tettem. Azért a kultúráért, ami az én ízlésemtől gyakran igen távol állt, de másoknak, a többségnek mindennapi kenyér volt, és az ma is a lakodalmi rocktól Wass Albertig.

Hol van a demokrácia határa? Mi az, amiben a többség dönthet, és mi az, amiben nem? Mi az, amit szó nélkül el kell fogadni, és mi az, amit nem? Sőt mi az, ami ellen minden eszközzel küzdeni kell, akár az életünk árán is, bár a többség döntése?

Hogyan lehet indulat nélkül válaszolni ezekre a kérdésekre, és úgy válaszolni, hogy ne bántsam meg a többséget, a többség érzékenységét azzal, hogy a választását, a döntését az egész nemzetre, emberiségre, a jövőre nézve elvetem?